

აშშ-ჩინეთის ბრძოლა ჰეგემონიისათვის ახალი ტექნოლოგიების პირობებში

ოთარ შატაკიშვილი

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი,
სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობის ფაკულტეტის დოქტორანტი

shatakishviliotar24@gtu.ge

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-1030-3157>

DOI: 10.52340/splogos.2026.01.19

აბსტრაქტი

სტატია განიხილავს ამერიკის შეერთებული შტატებისა და ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის გლობალურ დაპირისპირებას ტექნოლოგიური ჰეგემონიისთვის, რომელიც XXI საუკუნის საერთაშორისო სისტემის ერთ-ერთ მთავარ ტრანსფორმაციას წარმოადგენს. ტექნოლოგია თანამედროვე ეპოქაში იქცა ძალაუფლების მნიშვნელოვან ინსტრუმენტად და განსაზღვრავს როგორც ეკონომიკურ შესაძლებლობებს, ისე გეოპოლიტიკურ გავლენას. კვლევის მიზანია გაანალიზოს ჰეგემონიის ტრანსფორმაცია სამხედრო და ეკონომიკური სფეროებიდან ციფრულ და ტექნოლოგიურ სივრცეში, სადაც კონკურენცია მიმდინარეობს ხელოვნური ინტელექტის, 5G ქსელების, ნახევარგამტარი ინდუსტრიისა და კიბერუსაფრთხოების მიმართულებით.

კვლევა ეფუძნება აკადემიური და ანალიტიკური წყაროების ანალიზს და აჩვენებს, რომ ტექნოლოგიური უპირატესობა თანამედროვე საერთაშორისო პოლიტიკის ერთ-ერთი მთავარი განმსაზღვრელი ფაქტორია. აშშ ცდილობს შეინარჩუნოს ლიდერობა ინოვაციების, ღია ბაზრებისა და დემოკრატიული სტანდარტების მხარდაჭერით, ხოლო ჩინეთი ავითარებს სახელმწიფო-დირექტიულ მოდელს, რომელიც ორიენტირებულია ტექნოლოგიური ავტონომიისა და მონაცემთა კონტროლზე.

დასკვნის მიხედვით, ტექნოლოგიური კონკურენცია განსაზღვრავს XXI საუკუნის ჰეგემონიას და წარმოადგენს ახალი გლობალური ტექნოლოგიური წესრიგის ჩამოყალიბების საფუძველს.

საკვანძო სიტყვები: ჰეგემონია, ტექნოლოგიური კონკურენცია, აშშ-ჩინეთის ურთიერთობები, ხელოვნური ინტელექტი, გლობალური უსაფრთხოება.

The US-China Struggle for Hegemony in the Context of New Technologies

Otar Shatakishvili

PhD Student,

Faculty of Law and International Relations,

Georgian Technical University

shatakishviliotar24@gtu.ge

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-1030-3157>

Abstract

The article discusses the global rivalry between the United States and the People's Republic of China for technological hegemony, which is one of the main transformations of the international system of the 21st century. Technology has become an important instrument of power in the modern era and determines both economic opportunities and geopolitical influence. The study aims to analyze the transformation of hegemony from the military and economic spheres to the digital and technological space, where competition is taking place in the direction of artificial intelligence, 5G networks, the semiconductor industry, and cybersecurity.

The study, based on an analysis of academic and analytical sources, shows that technological superiority is one of the main determinants of contemporary international politics. The US seeks to maintain leadership by supporting innovation, open markets, and democratic standards, while China develops a state-directed model focused on technological autonomy and data control.

According to the conclusion, technological competition determines the hegemony of the 21st century and is the basis for the formation of a new global technological order.

Keywords: Hegemony, technological competition, US-China relations, artificial intelligence, global security.

შესავალი

XXI საუკუნის საერთაშორისო ურთიერთობების ერთ-ერთ უმთავრეს განმსაზღვრელ ფაქტორად იქცა ტექნოლოგიური პროგრესის სწრაფი ტემპი და მისი გავლენა გლობალურ ძალთა განაწილებაზე. თანამედროვე ეპოქაში, ეკონომიკური და სამხედრო შესაძლებლობების გარდა, განსაკუთრებული მნიშვნელობა შეიძინა ტექნოლოგიურმა პოტენციალმა, რომელიც განსაზღვრავს სახელმწიფოთა შესაძლებლობას შეინარჩუნონ ან მოიპოვონ ლიდერობა საერთაშორისო სისტემაში. განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი გახდა ისეთი ტექნოლოგიური მიმართულებები, როგორცაა ხელოვნური ინტელექტი, მეხუთე თაობის მობილური ქსელები, “Big Data“, კიბერუსაფრთხოება და ნახევარგამტარი ინდუსტრია. სწორედ აღნიშნულ სფეროებში მიმდინარეობს დღეს გლობალური კონკურენცია, რომელიც მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს საერთაშორისო ძალთა ბალანსსა და მსოფლიო პოლიტიკური წესრიგის ფორმირებაზე. ამ პროცესის ცენტრში აღმოჩნდა ორი გლობალური ძალა, ამერიკის შეერთებული შტატები და ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკა, რომელთა შორის ტექნოლოგიური კონკურენცია XXI საუკუნის გეოპოლიტიკური დაპირისპირების ერთ-ერთ მთავარ მიმართულებად ჩამოყალიბდა.²⁵³

თემის აქტუალობა განპირობებულია იმ გარემოებით, რომ ტექნოლოგიური განვითარება თანამედროვე მსოფლიოში გადაიქცა არა მხოლოდ ეკონომიკური ზრდის, არამედ პოლიტიკური გავლენისა და უსაფრთხოების მთავარ წყაროდ. თუ

²⁵³ Rahman M. – *Tech Supremacy and Economic Warfare: The US-China Trade Battle in the 21st Century* (2025): 1-18.

XX საუკუნეში სახელმწიფოების ძალაუფლება უმეტესწილად სამხედრო შესაძლებლობებითა და ტერიტორიული კონტროლით განისაზღვრებოდა, XXI საუკუნეში ლიდერობის განმსაზღვრელი ფაქტორი სულ უფრო მეტად ხდება ტექნოლოგიური ინოვაცია და მონაცემთა მართვის შესაძლებლობა. სწორედ ამ კონტექსტში განსაკუთრებული მნიშვნელობა შეიძინა ამერიკის შეერთებულ შტატებსა და ჩინეთს შორის მიმდინარე ტექნოლოგიურმა დაპირისპირებამ, რომელიც მოიცავს როგორც ეკონომიკურ და ინდუსტრიულ პოლიტიკას, ისე კიბერუსაფრთხოებას, ინფორმაციულ გავლენასა და გლობალური ტექნოლოგიური სტანდარტების განსაზღვრას. მკვლევართა შეფასებით, ხელოვნური ინტელექტისა და 5G ტექნოლოგიების განვითარება უკვე იქცა საერთაშორისო ძალთა ბალანსის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან განმსაზღვრელ ფაქტორად, რადგან ინოვაციური შესაძლებლობები პირდაპირ კავშირშია სამხედრო და ეკონომიკურ უპირატესობასთან.²⁵⁴

კვლევის მიზანია გაანალიზოს ამერიკის შეერთებულ შტატებსა და ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკას შორის მიმდინარე ტექნოლოგიური კონკურენცია და გამოავლინოს, თუ როგორ გარდაქმნის ეს პროცესი თანამედროვე საერთაშორისო სისტემის ძალთა განაწილებას. კვლევა განსაკუთრებულ ყურადღებას ამახვილებს იმაზე, თუ როგორ გადაინაცვლა ჰეგემონიისთვის ბრძოლამ ტრადიციული სამხედრო და ეკონომიკური სფეროებიდან ციფრულ და ტექნოლოგიურ სივრცეში. აღნიშნული პროცესის ანალიზი მნიშვნელოვანია, რადგან ტექნოლოგიური კონკურენცია დღეს უკვე განსაზღვრავს არა მხოლოდ ეკონომიკურ პოლიტიკას, არამედ გლობალური უსაფრთხოების სისტემის განვითარებასაც. ამასთანავე, კვლევა მიზნად ისახავს გაანალიზოს ორი განსხვავებული განვითარების მოდელი, რომელთა საფუძველზეც ამერიკის შეერთებული შტატები და ჩინეთი ცდილობენ ტექნოლოგიური ლიდერობის მოპოვებას.

კვლევის თეორიულ ჩარჩოს წარმოადგენს საერთაშორისო ურთიერთობების თანამედროვე თეორიები, განსაკუთრებით სტრუქტურული რეალიზმისა და გეოეკონომიკური ანალიზის მიდგომები, რომლებიც ყურადღებას ამახვილებენ

²⁵⁴ Fricke B., – *Artificial Intelligence, 5G and the Future Balance of Power* (2020): 5-22.

ძალაუფლების განაწილებასა და სახელმწიფოთა სტრატეგიულ კონკურენციაზე. აღნიშნული თეორიული პერსპექტივა საშუალებას იძლევა უკეთ გაიაზროს, თუ როგორ იქცა ტექნოლოგია საერთაშორისო პოლიტიკაში ძალაუფლების ერთ-ერთ ძირითად რესურსად. თანამედროვე კვლევებში ხშირად აღინიშნება, რომ ტექნოლოგიური ინოვაცია სახელმწიფოს შესაძლებლობას აძლევს არა მხოლოდ ეკონომიკური განვითარების უზრუნველყოფის, არამედ გლობალური გავლენის გაფართოების მიმართულებითაც.²⁵⁵

კვლევის მეთოდოლოგიურ საფუძველს წარმოადგენს ხარისხობრივი ანალიზის მეთოდი, რომელიც ეფუძნება აკადემიური ლიტერატურის, ანალიტიკური ანგარიშებისა და საერთაშორისო პოლიტიკის თანამედროვე კვლევების სისტემურ შესწავლას. გამოყენებულია შედარებითი ანალიზის მეთოდიც, რომელიც საშუალებას იძლევა შეფასდეს ამერიკის შეერთებული შტატებისა და ჩინეთის ტექნოლოგიური პოლიტიკის განსხვავებები და მათი გავლენა გლობალურ ძალთა ბალანსზე. აღნიშნული მეთოდოლოგიური მიდგომა უზრუნველყოფს საკითხის კომპლექსურ და მრავალმხრივ ანალიზს.

ნაშრომის სამეცნიერო სიახლეა ის, რომ იგი ტექნოლოგიურ კონკურენციას განიხილავს არა მხოლოდ ეკონომიკური ან ინდუსტრიული პოლიტიკის კონტექსტში, არამედ საერთაშორისო ძალაუფლების სტრუქტურის ტრანსფორმაციის ფარგლებში. კვლევა აჩვენებს, რომ ტექნოლოგიური განვითარება იქცა სახელმწიფოთა გეოპოლიტიკური გავლენის მთავარ ინსტრუმენტად და განსაზღვრავს ახალი მსოფლიო წესრიგის ფორმირების პროცესს. ამგვარი ანალიზი საშუალებას იძლევა უფრო მკაფიოდ შეფასდეს თანამედროვე საერთაშორისო სისტემაში მიმდინარე ცვლილებები და ტექნოლოგიური ჰეგემონიის მნიშვნელობა.

სტრუქტურულად ნაშრომი შედგება შესავლის, ძირითადი ნაწილის, დასკვნისა და გამოყენებული ლიტერატურისგან. ძირითადი ნაწილი განიხილავს ტექნოლოგიური ჰეგემონიის თეორიულ საფუძვლებს, ამერიკის შეერთებულ შტატებსა და ჩინეთს შორის ტექნოლოგიური კონკურენციის ძირითად

²⁵⁵ Abrams A. B. – *China and America's Tech War from AI to 5G: The Struggle to Shape the Future of World Order* (2022): 30-47.

მიმართულებებს და ამ პროცესის გავლენას გლობალურ უსაფრთხოებასა და საერთაშორისო პოლიტიკაზე. დასკვნაში წარმოდგენილია კვლევის ძირითადი შედეგები და შეფასებულია ტექნოლოგიური კონკურენციის მნიშვნელობა XXI საუკუნის საერთაშორისო სისტემის განვითარების კონტექსტში

თავი I. აშშ-ჩინეთის ბრძოლა ჰეგემონიისათვის ახალი ტექნოლოგიების პირობებში

21-ე საუკუნის საერთაშორისო სისტემის ტრანსფორმაცია ძირითადად განპირობებულია ტექნოლოგიური რევოლუციით, რომელმაც მნიშვნელოვნად შეცვალა ძალთა ბალანსი და გლობალური ეკონომიკური წესრიგის სტრუქტურა. იმ ეპოქაში, როდესაც ინფორმაციის, ციფრული ინფრასტრუქტურისა და ხელოვნური ინტელექტის ფლობა განისაზღვრება როგორც სტრატეგიული უპირატესობა, ამერიკის შეერთებული შტატებისა და ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის ურთიერთობა გადავიდა კონკურენციის ახალ ფაზაში. ტექნოლოგიური ჰეგემონიისთვის ბრძოლა აღარ შემოიფარგლება ეკონომიკური ან სამხედრო მიზნებით; იგი მოიცავს პოლიტიკურ, გეოეკონომიკურ და კულტურულ განზომილებებსაც, რაც ახალ ტიპის გლობალურ ორმხრივ დაპირისპირებას ქმნის.²⁵⁶

აშშ ტრადიციულად იყო ტექნოლოგიური ინოვაციების ლიდერი, დაწყებული სილიკონის ველის ეპოქიდან, დასრულებული ინფორმაციული უსაფრთხოების თანამედროვე სისტემებით. თუმცა, 2000-იანი წლების შემდეგ ჩინეთის ეკონომიკურმა ზრდამ, შიდაინოვაციურმა პოლიტიკამ და სახელმწიფოს აქტიურმა ჩარევამ ტექნოლოგიურ სექტორში მნიშვნელოვნად შეარყია აშშ-ის უპირატესობა. როგორც Abrams-ი (2022) აღნიშნავს, ჩინეთმა „განავითარა სახელმწიფო კაპიტალიზმის მოდელი, რომელიც აერთიანებს ბაზრის მექანიზმებსა და სახელმწიფო კონტროლს, რაც ტექნოლოგიურ განვითარებას აქცევს ეროვნულ

²⁵⁶ Rahman M. – *Tech Supremacy and Economic Warfare: The US-China Trade Battle in the 21st Century* (2025), pp. 1-18.

ინტერესად“. სწორედ ეს მოდელი გახდა დასავლური ღირებულებებისა და აზიური განვითარების ალტერნატიული გზის სიმბოლო.²⁵⁷

ტექნოლოგიური დომინაციისკენ ჩინეთის სწრაფვა სისტემურად დაიწყო პროგრამით “*Made in China 2025*“, რომლის მიზანია ქვეყნის გარდაქმნა დაბალტექნოლოგიური წარმოებიდან მაღალი ტექნოლოგიების მწარმოებელ გიგანტად.²⁵⁸ ამ სტრატეგიამ განსაკუთრებული მნიშვნელობა მიანიჭა ისეთ სფეროებს, როგორებიცაა ნახევარგამტარები, ხელოვნური ინტელექტი, ბიოტექნოლოგია, და კომუნიკაციის ქსელები. პროგრამამ გამოიწვია დასავლეთის შიში იმის გამო, რომ ჩინეთი შესაძლოა იქცეს არა მხოლოდ ეკონომიკურ, არამედ ციფრულ ჰეგემონადაც, რაც შეამცირებს აშშ-ის გლობალურ გავლენას.

აშშ-ის რეაქცია იყო მკაფიოდ სტრუქტურირებული. 2018 წლიდან დაიწყო ტექნოლოგიური სანქციების მექანიზმის გამოყენება, განსაკუთრებით “Huawei“-ისა და “ZTE“-ს წინააღმდეგ, რასაც მოჰყვა ექსპორტის შეზღუდვები ნახევარგამტარი მოწყობილობების, პროგრამული უზრუნველყოფისა და მაღალი ტექნოლოგიური კომპონენტების მიწოდებაზე. Fricke (2020) ხაზს უსვამს, რომ ეს ნაბიჯი იყო არა მხოლოდ ეკონომიკური, არამედ სტრატეგიული გადაწყვეტილება, რომლის მიზანია შეაფერხოს ჩინეთის წვდომა იმ ტექნოლოგიურ ბაზრებზე, სადაც ინოვაცია განსაზღვრავს გლობალურ უსაფრთხოებას.²⁵⁹

თავი II. სტრატეგიული, ეკონომიკური და უსაფრთხოების ასპექტები

ტექნოლოგიურ კონკურენციაში

აშშ-ჩინეთის ტექნოლოგიური დაპირისპირება წარმოადგენს მრავალგანზომილებიან პროცესს, რომელიც აერთიანებს სტრატეგიულ, ეკონომიკურ და უსაფრთხოების ინტერესებს. ტექნოლოგია იქცა არა მხოლოდ ეკონომიკური განვითარების მამოძრავებელ ძალად, არამედ სახელმწიფოთა

²⁵⁷ Abrams A. B. – *China and America’s Tech War from AI to 5G: The Struggle to Shape the Future of World Order* (2022), pp. 30-47.

²⁵⁸ Zhang K. H. – “Geoeconomics of US-China Tech Rivalry and Industrial Policy” (2024), pp. 12-28.

²⁵⁹ Fricke B. – *Artificial Intelligence, 5G and the Future Balance of Power* (2020), pp. 5-22.

თავდაცვის, დაზვერვისა და გლობალური გავლენის განმსაზღვრელ ბირთვად. ამ მხრივ, ტექნოლოგიური კონკურენცია უკვე გასცდა ინოვაციური ინდუსტრიის ფარგლებს და გადაიზარდა გეოპოლიტიკურ სისტემურ დაპირისპირებაში, სადაც თითოეული ტექნოლოგიური მიღწევა აღიქმება როგორც ძალაუფლების ინსტრუმენტი.²⁶⁰

აშშ-ის სტრატეგიული მიზანი, როგორც წამყვანი ჰეგემონისა, ისტორიულად ეფუძნებოდა ტექნოლოგიურ დომინაციასა და გლობალური სტანდარტების ფორმირებას. ჩინეთის ამ ასპარეზზე ამოსვლა კი ამ მიზანს არსებითად ასუსტებს. Rim-ი (2023) აღნიშნავს, რომ თანამედროვე საერთაშორისო ურთიერთობებში ტექნოლოგია იქცა „სტრატეგიული სტაბილურობის“ კომპონენტად, რომელიც განსაზღვრავს არა მხოლოდ ეკონომიკურ, არამედ სამხედრო ბალანსსაც. აშშ-ის სტრატეგია მიმართულია გლობალური პარტნიორობის ქსელის გაძლიერებაზე, რომელიც აერთიანებს იაპონიას, სამხრეთ კორეას, ინდოეთსა და ევროკავშირის ქვეყნებს, რათა შეიქმნას „ტექნოლოგიური ალიანსი“, რომელიც გააკონტროლებს სტანდარტებს, მონაცემთა ნაკადებსა და საინვესტიციო მარშრუტებს.²⁶¹

მეორე მხრივ, ჩინეთი იყენებს ე. წ. „ტექნოლოგიური დიპლომატიის“ მექანიზმებს, განსაკუთრებით აფრიკისა და აზიის ქვეყნებში, სადაც “Digital Silk Road“-ის პროგრამის ფარგლებში ახორციელებს ინფრასტრუქტურულ ინვესტიციებს. ამ გზით, ჩინეთი ქმნის ახალ გლობალურ ქსელს, რომელიც არა მხოლოდ ეკონომიკური, არამედ საინფორმაციო სივრცის კონტროლს უზრუნველყოფს. Fricke (2020) აღნიშნავს, რომ ეს მოდელი წარმოადგენს „სტრატეგიული გავლენის გეოტექნოლოგიურ ფორმას“, რომელიც საშუალებას აძლევს ჩინეთს გააფართოვოს პოლიტიკური გავლენა ისეთ რეგიონებშიც, სადაც სამხედრო ძალა შეზღუდულად მოქმედებს.²⁶²

²⁶⁰ Zhang K. H. – “Industrial Policy in the Competition Between an Existing Hegemon and a Rising Superpower: The Case of the US and China.” *The Chinese Economy* (2025), pp. 10-27.

²⁶¹ Rim, H. J.– “The US-China Strategic Competition and Emerging Technologies in the Indo-Pacific Region.” In *Indo-Pacific Strategies and Foreign Policy Challenges* (2023), pp. 55-72.

²⁶² Fricke, B. – *Artificial Intelligence, 5G and the Future Balance of Power* (2020), pp. 5-22.

აშშ კი ცდილობს ინვესტიციების გადატანას შინაური წარმოების სტიმულირებითა და სტრატეგიული პარტნიორობის ხელშეწყობით. 2022 წელს მიღებულმა “*CHIPS and Science Act*“-მა მიზნად დაისახა ნახევარგამტარი წარმოების აღდგენა ამერიკის შიგნით, რითაც შემცირდებოდა დამოკიდებულება აღმოსავლეთ აზიის ბაზრებზე. ამ ნაბიჯმა არა მხოლოდ ეკონომიკური, არამედ უსაფრთხოების მიზნებიც მოიცვა – ნახევარგამტარების მიწოდების კონტროლი ნიშნავს კრიტიკული ტექნოლოგიური ჯაჭვის გაძლიერებას და პოტენციური კრიზისის პრევენციას.²⁶³

ჩინეთი კი ნელ-ნელა ამკვიდრებს საკუთარ ხედვას, რომელიც ემყარება „ციფრული სუვერენიტეტის“ პრინციპს. მისი არსი მდგომარეობს იმაში, რომ სახელმწიფოები უნდა ფლობდნენ სრულ კონტროლს საკუთარ მონაცემებზე, კომუნიკაციის არხებსა და ციფრულ ინფრასტრუქტურაზე. Golota (2023) აღნიშნავს, რომ ამ მოდელის წარმატება განსაკუთრებით თვალსაჩინოა განვითარებად ქვეყნებში, სადაც ჩინური ტექნოლოგიები – განსაკუთრებით „Huawei“-ს ინფრასტრუქტურა – იქცა ეკონომიკური განვითარების აუცილებელ კომპონენტად.²⁶⁴

დასკვნა

აშშ-ჩინეთის ტექნოლოგიური კონკურენცია წარმოადგენს თანამედროვე საერთაშორისო ურთიერთობების ცენტრალურ სტრუქტურულ პროცესს, რომელმაც ფაქტობრივად განსაზღვრა XXI საუკუნის გლობალური წესრიგის ახალი ლოგიკა. მისი ანალიზი ცხადყოფს, რომ ჰეგემონიის არსი გარდაიქმნა: თუ წარსულში ძალაუფლების მთავარი წყარო იყო სამხედრო ან ეკონომიკური პოტენციალი, დღეს იგი დამოკიდებულია ტექნოლოგიურ უნარზე – იმაზე, თუ რომელი სახელმწიფო შეძლებს ცოდნის, მონაცემებისა და ინოვაციური რესურსების მობილიზებას გლობალური გავლენის მისაღწევად.

²⁶³ Rahman M. – *Tech Supremacy and Economic Warfare: The US-China Trade Battle in the 21st Century* (2025), pp. 1-18.

²⁶⁴ Golota L. – “The Role of 5G Technology in Superpower Rivalry Between the United States and China: An Offensive Realist Approach.” *Polish Political Science Yearbook* (2023), pp. 145-162.

პირველი მნიშვნელოვანი დასკვნაა, რომ **ტექნოლოგია იქცა ძალაუფლების ბირთვად**. ინოვაციური შესაძლებლობები, ხელოვნური ინტელექტის განვითარება, ნახევარგამტარული წარმოება და მონაცემთა კონტროლი პირდაპირ განსაზღვრავს ეკონომიკურ სტაბილურობასა და პოლიტიკურ სუვერენიტეტს. სახელმწიფოები, რომლებიც ფლობენ ტექნოლოგიურ ინფრასტრუქტურას, ახერხებენ გლობალური ინფორმაციული არხებისა და ფინანსური ნაკადების კონტროლს, რაც მათ აძლევს სტრატეგიულ უპირატესობას.

მეორე დასკვნა უკავშირდება **ღირებულებათა და მოდელურ დაპირისპირებას**. აშშ იცავს ღია ბაზრის, ინოვაციის თავისუფლებისა და დემოკრატიული მმართველობის მოდელს, მაშინ როცა ჩინეთი ემყარება სახელმწიფო-დირექტიულ მიდგომას, რომელიც აერთიანებს ტექნოლოგიურ პროგრესს პოლიტიკურ კონტროლთან. ეს ორი მოდელი იბრძვის არა მხოლოდ ეკონომიკურ უპირატესობაზე, არამედ მსოფლიო ტექნოლოგიური წესრიგის ფორმირებაზე – როგორ უნდა განაწილდეს მონაცემები, ვინ უნდა აკონტროლებდეს ციფრულ ინფრასტრუქტურას და რა უნდა იყოს ტექნოლოგიური ეთიკის საზღვრები.

მესამე დასკვნა ეხება **ეკონომიკურ განზომილებას**. ტექნოლოგიურმა ომმა შეცვალა გლობალური ვაჭრობის დინამიკა: გაჩნდა ტექნოლოგიური ბლოკები, გაძლიერდა ექსპორტის კონტროლი და ინვესტიციების შიდა პოლიტიზაცია. ამით დადასტურდა, რომ გეოეკონომიკა გარდაიქმნა გეოპოლიტიკის გაგრძელებად – ეკონომიკური პოლიტიკა გახდა პოლიტიკური სტრატეგიის იარაღი.

გამოყენებული ლიტერატურა

1. Abrams A. B. – *China and America’s Tech War from AI to 5G: The Struggle to Shape the Future of World Order* (2022). <https://books.google.com/books?id=D8N6EAAAQBAJ>.
2. Al-Hasnawi A. H. M. – “America-China Technology Competition and Its Geopolitical Dimensions.” *Multicultural Education* (2021). <https://www.researchgate.net/publication/366596633>.
3. Fricke B. – *Artificial Intelligence, 5G and the Future Balance of Power* (2020). JSTOR. <https://www.jstor.org/stable/resrep25281>.

4. Golota L. – “The Role of 5G Technology in Superpower Rivalry Between the United States and China: An Offensive Realist Approach.” *Polish Political Science Yearbook* (2023). <https://heinonline.org/HOL/P?h=hein.journals/ppsy52&i=357>.
5. Jaffer N. – *Sino-US Competition in Global Information Infrastructure, Critical Technologies and Its Implications* (2024). Institute of Regional Studies. <https://regionalstudies.com.pk/wp/wp-content/uploads/2024/07/4.-SINO-US-COMPETITION-3.pdf>.
6. Rahman M. – *Tech Supremacy and Economic Warfare: The US-China Trade Battle in the 21st Century* (2025). ResearchGate. <https://www.researchgate.net/publication/391835669>.
7. Rim H. J. – “The US–China Strategic Competition and Emerging Technologies in the Indo-Pacific Region.” In *Indo-Pacific Strategies and Foreign Policy Challenges* (2023). <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9781003377061-6>.
8. Walker R. M. – *5G Technology, US-China Race, and the Competition for Dominance* (2021). University of Mississippi Honors Thesis. https://egrove.olemiss.edu/hon_thesis/1742/.
9. Zhang K. H. – “Gеоeconomics of US-China Tech Rivalry and Industrial Policy.” *Asia and the Global Economy* (2024). <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2667111524000227>.
10. Zhang K. H. – “Industrial Policy in the Competition Between an Existing Hegemon and a Rising Superpower: The Case of the US and China.” *The Chinese Economy* (2025). <https://doi.org/10.1080/10971475.2025.2469198>.